

sættes af afvandingskommissionen. Føler nogen af de i sagen interesserede parter sig brøstholden ved resultatet af taksationsforretningen, kan vedkommende senest 4 uger efter at have modtaget meddelelse om dette forlange afholdt en overtaksation ved 2 af retten udnævnte mænd under ledelse af en af landbrugsministeren beskikket formand, som med stemmeret deltager i afgørelsen. Omkostningerne ved overtaksationsforretningen udredes af den, der foranlediger denne afholdt, hvis afgørelsen går ham imod, i modsat fald medregnes de i omkostningerne ved sagens gennemførelse.

Stk. 4. Med hensyn til erstatningens fastsættelse og udbetaling vil reglerne i forordningen af 5. marts 1845 være at følge. Før en sags endelige afgørelse skal vilkårene for midlernes tilvejebringelse og betaling for planers tilvejebringelse foreligge oplyst. Kommissionernes afgørelser er endelige. Udgifterne ved kommissionernes virksomhed henregnes til sagens omkostninger og kan inddrives ved udpantning med samme fortrinnsret som retsgebyrer. Kommissionerne træffer selv afgørelse om, hvorledes de nævnte udgifter skal fordeles. Landbrugsministeren fastsætter de nærmere regler for vederlag til kommissionernes medlemmer, herunder dagpenge m. v.

§ 16.

Denne lov, der ikke gælder for Færøerne, træder i kraft straks, og samtidig ophæves lov nr. 33 af 26. februar 1937, lov nr. 176 af 13. april 1940, lov nr. 596 af 14. november 1940 og lov nr. 356 af 26. august 1941.

Hvorefter alle vedkommende sig har at rette.

Givet på Amalienborg, den 25. april 1949.

Under Vor kongelige hånd og segl.

Frederik R.

(L. S.)

Kr. Bording.

Bekendtgørelse om henlæggelse under ministeriet for byggeri og boligvæsen af sager angående realkreditforhold m. v.

På statsministeriets derom nedlagte forestilling har Hans Majestæt kongen under 25. april 1949 allerhøjest bifaldet, at sager vedrørende realkreditforhold i almindelighed, sager vedrørende kredit- og hypotekforeninger, Kreditkassen for Husejere i København og Sønderjydske Hypoteklånepand, sager vedrørende lovgivningen om midlertidig begrænsning af adgangen til at tinglyse gæld på fast ejendom samt sager vedrørende lovgivningen om krigsforsikring af bygninger overføres til ministeriet for byggeri og boligvæsen fra indenrigsministeriet, medens Kreditforeningen af Kommuner i Danmark og Den danske Landmandsbanks hypotekafdeling forbliver under indenrigsministeriets forretningsområde.

Hvilket herved bekendtgøres til efterretning for alle vedkommende.

Statsministeriet, den 28. april 1949.

Hans Hedtoft.

Holck.

Bekendtgørelse af lov om byplaner.

I medfør af den bemyndigelse, som er givet ministeren for byggeri og boligvæsen ved § 7 i lov nr. 211 af 23. april 1949 om ændring af lov nr. 181 af 29. april 1938 om byplaner, bekendtgøres herved lov nr. 181 af 29. april 1938 om byplaner med de ændringer, som er en følge af ovennævnte lov nr. 211 af 23. april 1949, som

Lov om byplaner.

Byplaner.

§ 1.

Efter indstilling af kommunalbestyrelsen kan ministeriet for byggeri og boligvæsen godkende en byplan for vedkommende kommune eller en del af denne.

For enhver købstad og for enhver anden samlet bebyggelse, der overvejende udgøres af bygninger til andet end landbrugsformål, og som omfatter mere end 1 000 indbyggere, skal der inden 5 år efter denne lovs ikrafttræden ved kommunalbestyrelsens foranstaltning tilvejebringes en byplan efter reglerne i denne lov.

Planen skal indeholde bestemmelser af de i § 2, 2det stykke, nr. 1—5 og nr. 10, omhandlede arter i det omfang, som er fornødent for at sikre en hensigtsmæssig og tilfredsstillende ordning af de fremtidige vej- og bebyggelsesforhold.

For bebyggelser, der efter lovens ikrafttræden opstår det foran angivne indbyggertal, skal byplanen tilvejebringes inden 5 år efter den folketælling, ved hvilken indbyggertallets størrelse er konstateret.

Ministeren for byggeri og boligvæsen kan dog efter andragende fra kommunalbestyrelsen indrømme fritagelse for eller lempelser af forpligtelserne ifølge foranstående bestemmelser.

Når det især skønnes nødvendigt at tilvejebringe en byplan for et område, kan ministeren for byggeri og boligvæsen — også inden de foran angivne frister og uden hensyn til indbyggertallet — med byplannavnets tilslutning pålægge kommunalbestyrelsen at tilvejebringe en byplan og i fornødent omfang bringe de i denne omhandlede anlæg til udførelse inden en vis frist. Det kan dog ikke i medfør af nærværende bestemmelse pålægges kommunalbestyrelsen at tilvejebringe byplanen med kortere varsel end 2 år.

Skulle de foran omhandlede forpligtelser eller de i medfør af foranstående bestemmelser meddelte pålæg ikke opfyldes, kan ministeren for byggeri og boligvæsen med byplannavnets tilslutning foranledige tilvejebragt en byplan af det angivne indhold for det pågældende område og i fornødent omfang bringe de i planen omhandlede anlæg til udførelse på kommunens bekostning.

Til tilvejebringelse og udførelse af en plan i henhold til foregående stykke kan ministeren udøve de kommunalbestyrelsen ved denne lov og lovgivningen i øvrigt tillagte beføjelser.

Spørgsmål om udstrækningen af det område, for hvilket byplanen skal være gældende, eller hvilke bestemmelser den skal indeholde for at opfylde forpligtelsen ifølge foranstående bestemmelser, afgøres af ministeren for byggeri og boligvæsen med byplannævnets tilslutning.

§ 2.

En byplan består af en vedtægt, indeholdende de bestemmelser vedrørende områdets bebyggelse eller anvendelse i øvrigt, som skal være gældende, bilagt med de nødvendige kort og plantegninger, om fornødent med højdeangivelser.

I en byplan kan der træffes bestemmelser om:

1. Vejes beliggenhed, retning og bredde, byggelinier og hjørneafskæringer, vejes indbyrdes tilslutning, samt om, at der fra de til planlagte hovedveje grænsende arealer ikke skal have adgang- eller anden facadebet til vejene;
2. Beliggenheden af torve og andre til almindelig færdsel bestemte pladser;
3. Beliggenheden af spor og ledningsanlæg;
4. Beliggenheden af offentlige bygninger og anlæg, derunder sports- og legepladser, flyvepladser, havnearealer, lystanlæg, parker samt kirkegårde;
5. Bybyggelsesarter og deres fordeling på området, derunder i henseende til benyttelse, såsom til bolig-, forretnings- eller industriformål;
6. Byggegrundenes dybde, bredde og arealindhold;
7. Bebyggelsens beliggenhed og udstrækning på grundene og om bygningers indbyrdes afstand;
8. Bebyggelsens ydre udformning, såsom i henseende til ensartede højder og tagformer;
9. Bevaring af et område i overensstemmelse med dets hidtidige karakter i henseende til bebyggelse og beplantning;
10. Regulering af bebyggelsen på ejendomme, der drives som landbrug (herunder landarbejderboliger), frøavl, skovbrug, gartneri, frugtplantager, fiskeri eller hønserier, idet det kan fastsættes, at der på disse kun må opføres bygninger til brug for de nævnte formål, samt funktionærboliger i tilslutning til eksisterende virksomheder og bygninger, der på lignende måde som forannevnte tjener et på stedet naturligt formål, erhverv eller beboelse.

§ 3.

For områder på landet og på købstædernes markjorder, som ikke er inddraget under bymæssig bebyggelse, og for hvilke udfærdigelse af byplaner skønnes uforløst, kan der ved markplaner, som affattes, vedtages, fremlægges til eftersyn, godkendes, bekendtgøres og tinglyses efter de for byplaner gældende regler, træffes bestemmelser om de i § 2, 2det stykke, nr. 1—3 og 10, omhandlede emner og om regulering i hovedtræk af de i § 2, 2det stykke, nr. 4 og 5, omhandlede forhold.

For at fremme samordningen af byplanlægningen indenfor et område omfattende flere kommuner kan ministeren for byggeri og boligvæsen efter indhentet erklæring fra de interesserede kommunalbestyrelser, herunder vedkommende amtsråd, nedsætte udvalg til at bistå kommunerne ved udarbejdelsen af de fornødne by- og markplaner. Såfremt der ikke opnås enighed om planernes omfang eller nærmere indhold mellem de pågældende kommuner, træffes endelig afgørelse af byplannævnet.

Ministeren for byggeri og boligvæsen bestemmer, på hvilken måde de med samordningen forbundne udgifter fordeles mellem statskassen, vedkommende kommuner og amtsråd.

§ 4.

Byplannævnet har to afdelinger: en (hovedstadsafdelingen) for Københavns, Frederiksberg og Gentofte kommuner og samtlige kommuner i Københavns amtsrådskreds samt Hørsholm, Birkerød og Farum kommuner, og en (provinsafdelingen) for den øvrige del af landet.

Med samtykke fra begge afdelinger kan ministeren for byggeri og boligvæsen overføre en kommune eller en del af en sådan fra en af afdelingerne til en anden.

Byplannævnets hovedstadsafdeling består af 14 medlemmer, hvoraf formanden udpeges af ministeren for byggeri og boligvæsen. Af de øvrige medlemmer udpeger København kommune 2 medlemmer, Frederiksberg og Gentofte kommuner hver 1 medlem, de øvrige kommuner i området i fællesskab 4 medlemmer, Fællesorganisationen af Landkommuner med bymæssig Bebyggelse 2 medlemmer og Amtsrådsforeningen i Danmark, De samvirkende Sognerådsforeninger og Dansk Byplanlaboratorium hver 1 medlem.

Byplannævnets provinsafdeling består af 9 medlemmer, hvoraf formanden udpeges af ministeren for byggeri og boligvæsen. Af de øvrige medlemmer udpeger Den danske Købstadsforening 3 medlemmer, Fællesorganisationen af Landkommuner med bymæssig Bebyggelse 2 medlemmer og Amtsrådsforeningen i Danmark, De samvirkende Sognerådsforeninger og Dansk Byplanlaboratorium hver 1 medlem.

Ministeren for byggeri og boligvæsen udpeger blandt de i § 19 omhandlede sagkyndige 2 medlemmer til at indtræde i hver af nævnets afdelinger, men uden stemmeret.

Såvel for formanden som for hvert af de øvrige medlemmer udpeges en eller flere stedfortrædere. Formanden og medlemmerne kan være fælles for de to afdelinger.

Nævnets beslutninger træffes med almindelig stemmeflerhed. I tilfælde af stemmelighed gør formandens stemme udslaget. En kommune, hvis interesser berøres af en nævnet forelagt sag, har ret til ved personligt fremmøde af en repræsentant at gøre sine synspunkter gældende overfor nævnet.

Nævnets funktionstid er 6 år. Valg til nævnet skal finde sted snarest efter lovens ikrafttræden.

Nævnets udgifter afholdes af statskassen.

§ 5.

Bestemmelserne i §§ 2 og 3 medfører ingen indskrænkning i adgangen ifølge bygningslovgivningen til ved bygningsreglementer og bygningsvedtægter at træffe bestemmelser om bebyggelsens forhold til veje og skel og om dens ordning i øvrigt i henseende til bygningshøjde, lysafstande m. v.

I by- eller markplanen skal optages bestemmelser om, under hvilke forudsætninger og på hvilken måde der med hensyn til ombygning af bestående bebyggelse, jfr. § 11, b., eller i andre tilfælde skal kunne dispenseres fra enkelte eller flere af planens bestemmelser.

En godkendt by- eller markplan kan ændres eller udvides med yderligere bestemmelser, ligesom en godkendt markplan kan udvides til en byplan efter de i denne lov indeholdte regler om vedtagelse og godkendelse af nye planer.

Godkendelsen af en i medfør af § 2, nr. 9 eller 10, truffen bestemmelse kan af ministeriet ændres eller ophæves, når forholdene på det pågældende område skønnes at være væsentligt forandrede.

Adgang til opmåling.

§ 6.

[Enhver grundejer er forpligtet til efter rimeligt varsel af mindst en uge at give kommunen adgang til at foretage de til udarbejdelse af eller kontrol med byplaner og

markplaner fornødne arbejder og til at lade de under sådanne arbejder anbragte mærker urørte. Såfremt mærkernes anbringelse ikke er ganske kortvarig, skal den ske på hegn, huse eller i nærheden af disse eller i jordoverfladen, således at den ikke hindrer ejendommens sædvanlige benyttelse.

Fremlæggelse, bekendtgørelse.

§ 7.

Før et forslag til en by- eller markplan indsendes til ministeriet for byggeri og boligvæsen skal det fremlægges til offentligt eftersyn på et for beboerne bekvemt sted i mindst 3 uger. Om fremlæggelsen skal der ske offentlig bekendtgørelse på den i kommunen brugelige måde, og bekendtgørelsen skal angive forslaget område og fastsætte en frist, ikke under 6 uger fra bekendtgørelsens dato, for adgang til at fremkomme med indsigelser mod og ændringsforslag til forslaget. Endvidere bør meddelelse om fremlæggelsen i anbefalet brev så vidt muligt tilsendes de af forslaget berørte grundejere og panthavere, hvis adkomst fremgår af tingbogen.

Fremkomne indsigelser og ændringsforslag, som ikke bliver taget til følge af kommunalbestyrelsen, skal medfølge forslaget, når dette indsendes til ministeriet for byggeri og boligvæsenes godkendelse.

Ministeriet kan, når det skønnes, at et foreliggende forslag bør ændres i en eller flere henseender, forinden godkendelse meddeles, bestemme, at forslaget med de tilsigtede ændringer ved kommunalbestyrelsens foranstaltning på ny skal fremlægges til almindeligt eftersyn i forbindelse med offentlig bekendtgørelse herom efter reglerne i stk. 1, og at der derom skal ske særlig meddelelse til ejerne af en eller flere af planen omfattede ejendomme, samt fastsætte en ny frist for indgivelse af indsigelser og ændringsforslag.

På tilsvarende måde kan kommunalbestyrelsen, når den på grundlag af fremkomne indsigelser eller ændringsforslag måtte beslutte at foretage ændringer i det oprindelige forslag, foranledige fornyet fremlæggelse af forslaget med ændringer.

Med hensyn til forslag, der behandles efter reglerne i § 3, 2det—3die stykke, bestemmer ministeriet for byggeri og boligvæsen, hvornår og hvorledes de pågældende forslag skal fremlægges til det i nærværende paragraf omhandlede eftersyn.

Virkning af forslag til by- og markplaner.

§ 8.

Så snart den i § 7, 1ste stykke, omtalte bekendtgørelse har fundet sted, må indtil videre intet areal, der er omfattet af planen, bebygges eller på anden måde anvendes i strid med den, jfr. § 11, uden samtykke af den myndighed, der har udarbejdet det fremsatte forslag. En kommunalbestyrelsens nægtelse af sådant samtykke kan indbringes for ministeriet for byggeri og boligvæsen.

Er planen ikke godkendt inden 1 år fra bekendtgørelsens dato, bortfalder den heromhandlede virkning af bekendtgørelsen. Den nævnte frist kan dog på kommunalbestyrelsens begæring af ministeriet for byggeri og boligvæsen forlænges med indtil 6 måneder, når dette må anses for ønskeligt for at tilendebringe behandlingen af de foreliggende erstatningspørgsmål, eller af hensyn til en i henhold til § 7, 3die og 4de stykke, foranlediget ny fremlæggelse til offentligt eftersyn.

Med hensyn til arealer, der er beliggende i andre kommuner, der modsætter sig foranstaltningen (jfr. § 3, 2det stykke), indtræder den heromhandlede virkning af bekendtgørelsen kun, for så vidt ministeriet for byggeri og boligvæsen måtte bestemme det.

Foreløbigt forbud.

§ 9.

Efter begæring af en kommunalbestyrelse, som er i færd med at udarbejde en by- eller markplan, kan ministeriet for byggeri og boligvæsen nedlægge forbud imod, at en ejendom, der kan ventes at blive omfattet af planen, anvendes på en måde, der må antages at komme i strid med planen. Sådant forbud kan kun nedlægges for et tidsrum af eet år og kan ikke uden byplannævnets samtykke nedlægges mere end een gang.

Tinglysning m. m.

§ 10.

Umiddelbart efter at byplanen eller markplanen er godkendt, skal meddelelse derom ved kommunalbestyrelsens foranstaltning bekendtgøres på den i kommunen brugelige måde og tinglyses på de af planen omfattede ejendomme.

Byplanen og markplanen skal respekteres ikke alene af ejendommens ejere og brugere, men også af panthavere og andre indehavere af rettigheder i ejendommene, ligegyldigt hvornår sådan ret over ejendommen er erhvervet.

Virkning af by- og markplanen.

§ 11.

Inden for et område, som omfattes af en godkendt byplan eller markplan, må

- intet areal bebygges eller på anden måde anvendes i strid med planen,
- ingen bebyggelse ved om- eller tilbygning udvides i strid med planen,
- ingen udstykning approberes, forinden det ved attest fra en landinspektør er godtgjort, at den ikke er i strid med planen,
- ingen vej anlægges, forinden dens vejskel er afsat af en landinspektør overensstemmende med planen.

Udgifterne til foranstvnte attestudstedelse og i det hele til konstatering af, at de under a., b., c. og d. nævnte foranstaltninger ikke er i strid med planen, samt til tinglysning efter § 10, afholdes af den kommune, som har foranlediget planens godkendelse.

Ekspropriation m. m.

§ 12.

De private tilhørende grunde, bygninger, vandarealer, bolværker m. v., som er fornødne til anlæg af de i en godkendt byplan afsatte veje, torve, pladser, kirkegårde, spor og ledningsanlæg eller til opførelse af de i planen afsatte offentlige bygninger eller andre anlæg, eller som det i øvrigt er af væsentlig betydning for det offentlige at råde over for at gennemføre planens bestemmelser, skal, når kommunalbestyrelsen derpå gør fordring, afstås mod erstatning efter denne lovs regler.

Private servitutter og brugsrettigheder, som vel ikke kan anses for bortfaldne i henhold til § 10, 2det stykke, som uforenelige med de i byplanen indeholdte bestemmelser om et områdes fremtidige bebyggelse eller benyttelse, men som det dog er af væsentlig interesse for det offentlige at råde over af hensyn til gennemførelsen af en byplan, kan af kommunalbestyrelsen fordres afstået mod erstatning efter denne lovs regler.

Spørgsmålet om nødvendigheden af en i medfør af denne paragraf fordret afståelse kan af vedkommende ejer eller berettigede indstilles til ministeren for byggeri og boligvæsenes afgørelse inden 6 uger efter modtagelsen af meddelelsen om kommunalbestyrelsens beslutning.

§ 13.

Når der i medfør af en byplan fordres afståelse af en del af en ejendom eller af rettigheder knyttet til denne, og den tilbageblivende del af ejendommen efter den fordrede

afståelse efter vurderingskommissionens skøn ville få en sådan størrelse, form, beliggenhed eller beskaffenhed i øvrigt, at den ikke mere vil kunne udnyttes som selvstændig ejendom i overensstemmelse med den af ejendommen hidtil gjorte brug, kan ejeren inden 6 uger efter modtagelsen af meddelelsen om den fordrede afståelse begære hele ejendommen overtaget af kommunen mod erstatning. Denne ret tilkommer fremdeles ejeren, når ejendommen har været knyttet til en virksomhed, hvortil den efter den fordrede afståelse af en del af ejendommen eller af rettigheder knyttede til denne efter vurderingskommissionens skøn ikke længere hensigtsmæssigt vil kunne benyttes.

Når en ejendom begæres overtaget af kommunen efter foranstående regler, vil dens værdi ved erstatningsberegningen være at ansætte efter den af samme hidtil gjorte brug.

§ 14.

Når et areal ifølge en by- eller markplan er bestemt til offentlige anlæg af de i § 2, 2det stykke, nr. 4, omhandlede arter, og vedkommende ejer som følge af bestemmelsen efter vurderingskommissionens skøn afskæres fra en efter ejendommens beliggenhed og øvrige beskaffenhed økonomisk rimelig og forsvarlig udnyttelse af arealet, svarende til den af andre tilstødende eller omliggende arealer faktisk stedfindende udnyttelse, kan ejeren begære arealet overtaget af kommunen mod erstatning.

Udger arealet kun en del af en ejendom, og vil afståelsen medføre de i § 13 omhandlede følger for ejendommens restareal, kan kravet om kommunens overtagelse omfatte ejendommen i dens helhed.

I tilfælde af kommunens overtagelse af et areal i henhold til denne paragraf vil arealets værdi ved erstatningsberegningen være at ansætte i forhold til de omstændigheder, der begrunder kravet om overtagelse, uden hensyntagen til den ifølge planen tilsigtede anvendelse af arealet.

§ 15.

Såfremt de i et forslag til by- eller markplan indeholdte vej- eller byggeplaner bevirker, at den bebyggelige del af en ejendom bliver så lille eller således beskaffen, at den efter vurderingskommissionens skøn ikke hensigtsmæssigt kan anvendes til bebyggelse, vil der kunne ydes ejeren erstatning herfor, når han godtgør, at dette forhold vil påføre ham påviselige tab.

Begæring om erstatning vil i dette tilfælde være at fremsætte inden den i § 7, 1ste stykke, omhandlede frist for fremsættelse af indsigelser. Kommunalbestyrelsen kan dog frigøre sig for erstatningskravet, såfremt den frafalder kravet om fastsættelse af den pågældende vej- eller byggeplan senest 6 uger efter at være gjort bekendt med vurderingskommissionens afgørelse.

§ 15 a.

Såfremt en ejendom, der omfattes af byplanbestemmelser truffet i henhold til lovens § 2, stk. 2, nr. 10, skønnes at være sunket i værdi som følge af disse bestemmelser, er ejeren berettiget til erstatning af statskassen for værdinædgangen.

Afgørelsen af, om erstatning skal ydes og da med hvilket beløb, træffes af en vurderingskommission nedsat efter reglerne i § 16, stk. 2. For Københavns vedkommende træffes afgørelsen af den i § 43 i byggelov af 29. marts 1939 for staden København omhandlede taksationskommission.

Erstatningen skal fastsættes under hensyntagen alene til den værdinædgang, der skønnes at være en følge af de i henhold til § 2, stk. 2, nr. 10, truffede bestemmelser og uden hensyn til rådighedsindekrænkninger, der i øvrigt i medfør af nærværende lov eller anden lovgivning måtte være pålagt ejendommen, og for hvilke der ikke er fastsat erstatningspligt for det offentlige. Ved erstatningens fastsættelse skal der endvidere tages hensyn til eventuel nedgang i de ejendommen påhvillende skatter og afgifter m. v.

Begæring om erstatning skal fremsættes overfor vedkommende kommission inden 6 uger fra planens bekendtgørelse i medfør af § 10.

§§ 19—23 finder tilsvarende anvendelse.

Kommissionernes afgørelser i henhold til nærværende paragraf skal meddeles ministeren for byggeri og boligvesen samt vedkommende ejer og kan af hver af parterne indbringes for domstolene inden 6 uger efter, at afgørelsen er blevet parterne bekendt. Sagen behandles og påkendes i første instans af vedkommende landsret.

Almindelige bestemmelser om erstatning.

§ 16.

Størrelsen af de erstatninger, som tilkommer vedkommende ejere i henhold til §§ 12—15, fastsættes i mangel af mindelig afgørelse af den samme myndighed, som foretager taksation ved afståelse af grund til gader og veje i kommunen.

Såfremt der ikke i en for kommunen gældende vedtægt er fastsat bestemmelser herom, træffes afgørelsen af en kommission bestående af 2 af amtsrådet for hele amtsråds kredsen og for amtsrådets valgperiode valgte medlemmer, af hvilke det ene af amtsrådet udpeges som kommissionens formand, samt af 2 af retten for det foreliggende forslag udmeldte uvildige mænd. I tilfælde af stemmelighed tiltrædes kommissionen af en af præsidenten for vedkommende landsret udnævnt opmand. For hver af kommissionens medlemmer skal være udpeget en stedfortræder.

For Københavns vedkommende foretages vurderinger i henhold til denne lov af den i henhold til lov af 14. december 1857, jfr. lov nr. 85 af 31. marts 1926, nedsatte taksationskommission.

§ 17.

Ved fastsættelse af en erstatning bliver heri at afkorte den forøgelse i værdi, som ejendommen i øvrigt skønnes at opnå ved de trufne foranstaltninger. Som følge heraf kan erstatning ganske bortfalde, når foranstaltningerne skønnes at medføre større fordel for ejeren end værdien af den afståede grund eller rådighed udgør.

§ 18.

I de i § 13, 1ste stykke, § 14, 2det stykke, og § 15, 1ste stykke, omhandlede tilfælde skal vurderingskommissionen søge tilvejebragt hensigtsmæssige omdelinger enten ved overdragelser mod vederlag i penge eller ved magelæg. I mangel af mindelig overenskomst kan vurderingskommissionen, når de stedlige forhold i væsentlig grad taler derfor, påbyde magelæg mellem jordstykker af samme værdi efter vurderingskommissionens ansættelse.

§ 19.

I alle sager angående erstatningskrav i medfør af denne lov skal den pågældende kommission antage teknisk sagkyndig medhjælp, der skal deltage i behandlingen af de fremsatte erstatningskrav og vejlede kommissionen med hensyn til sagens tekniske spørgsmål, men ikke deltager i kommissionens afstemninger. Disse sagkyndige vælges blandt en række af ministeriet for byggeri og boligvesen udpegede særlige sagkyndige.

I øvrigt kan kommunalbestyrelsen beslutte, at kommissionen særlig i tilfælde af taksation ved afståelse af grund og bygninger skal tiltrædes af en landinspektør til at bistå kommissionen ved taksationen, dog uden stemmeret.

§ 20.

Kommissionen skal træffe afgørelse om afholdelse af sagens omkostninger, der under honorarer til kommissionens medlemmer og sagkyndige, og kan af klageren i sagen kræve deponeret et beløb til bestridelse af disse udgifter.

De af kommissionen ikendte omkostninger kan inddrives ved udpantning.

§ 21.

Kommissionens afgørelse af de den forelagte erstatningskrav træffes snarest, efter at der er givet såvel kommunalbestyrelsen som de enkelte klagerne lejlighed til at fremskaffe de oplysninger, som kommissionen måtte anse for nødvendige, og efter at der er givet parterne lejlighed til at ytre sig over de fremkomne oplysninger, derunder sådanne, som kommissionen selv måtte have fremskaffet, såvel som om det i sagen i øvrigt anførte.

§ 22.

Erstatningskrav eller krav om en ejendoms overtagelse af kommunen i medfør af § 13, der fremsættes efter udløbet af de i foregående paragraffer omhandlede frister, er uden betydning, men i øvrigt er sådanne krav ikke betingede af, at der af klageren er fremsat indsigelse mod planen i medfør af § 7.

§ 23.

Erstatning vedrørende en pantebeholdt ejendom udbetales i mangel af anden aftale mellem pantehaverne til disse i den orden, hvori de efter tingbogen er panteberettigede, og i det omfang, som er fornødent til pantehaverens fyldestgørelse for den ved ekspropriationen foranledigede forringelse af deres pantesikkerhed, medens den eventuelt resterende del af erstatningen udbetales til ejeren.

§ 24.

Twistigheder mellem to eller flere kommuner om, hvilken kommune der skal udrede en erstatning eller de med en plans tilvejebringelse i øvrigt forbundne udgifter, afgøres af ministeriet for byggeri og boligvæsen.

Forskellige bestemmelser.

§ 25.

Overtrædelse af bestemmelserne i denne lov og af de i medfør heraf af de vedkommende myndigheder truffede afgørelser og nedlagte forbud straffes med bøder fra 40 kr. Sager herom behandles som politisager.

Endvidere er den, som overtræder denne lov, pligtig efter kommunalbestyrelsens forlangende at omgøre den ved overtrædelsen skabte retsstridige tilstand. Ministeriet for byggeri og boligvæsen kan dog under særlige omstændigheder, efter indhentet erklæring fra kommunalbestyrelsen, gøre undtagelser herfra.

§ 26.

En kommunalbestyrelses beslutning i medfør af en stadfæstet by- eller markplan kan indankes for ministeriet for byggeri og boligvæsen inden 4 uger, efter at beslutningen er meddelt klageren.

Søgsmål angående noget ved lovens anvendelse opstået spørgsmål, der ikke er undergivet forvaltningens endelige afgørelse, skal anlægges inden 6 uger, efter at den afgørelse, der ønskes prøvet, er meddelt klageren.

§ 27.

Kommunalbestyrelsen kan forlange politiets bistand til gennemførelse af de pålæg, der måtte gives i overensstemmelse med denne lovs bestemmelser.

§ 28.

Lov nr. 122 af 18. april 1925 om byplaner ophæves.
Denne lov gælder ikke for Færøerne.

Ministeriet for byggeri og boligvæsen, den 30. april 1949.

Johs. Kjærhøjl.

Wamberg.

Bekendtgørelse om undtagelse fra det i § 26 i lov nr. 143 af 29. april 1913 om arbejde i fabrikker m. v. samt det offentliges tilsyn dermed indeholdte forbud mod arbejde på folkekirkens helligdage.

I medfør af den socialministeriet ved bestemmelsen i § 26 i lov nr. 143 af 29. april 1913 om arbejde i fabrikker m. v. samt det offentliges tilsyn dermed givne bemyndigelse til at tilstede undtagelse fra det i loven indeholdte forbud mod arbejde på folkekirkens helligdage meddeler ministeriet herved i henhold til bestemmelsens litra e A/S Nordiske Kabel- og Trådfabrikker, København, tilladelse til indtil videre, dog længst til 1. juli 1949, at lade udføre arbejde på søn- og helligdage i virksomhedens flette- og armeringshal. Tilladelsen er meddelt på grundlag af en mellem selskabet og fabrikarbejdernes forbund afsluttet overenskomst angående fastsættelsen af den samlede arbejdsfrihed.

Ministeriet forlænger derhos i henhold til bestemmelsens litra c indtil videre, dog længst indtil udgangen af året 1949 den Aarhus Tørreri og Foderfabrik a/s af socialministeriet ved bekendtgørelse af 8. april 1948 meddelte tilladelse til at lade udføre arbejde på søn- og helligdage med oparbejdning af køkkenaffald. Tilladelsen er meddelt på grundlag af en mellem selskabet og de af dette beskæftigede arbejdere indgået overenskomst.

Denne bekendtgørelse træder straks i kraft.

Socialministeriet, den 2. maj 1949.

P. M. V.

E. B.

Juhl-Christensen.

7. maj.

Nr. 244.

Bekendtgørelse om ophævelse af bekendtgørelse nr. 539 af 21. december 1942 om midlertidige bestemmelser om levering af brunkul.

I medfør af lov om erhvervsøkonomiske foranstaltninger, vareforsyning m. v., jfr. lov nr. 523 af 22. december 1948, bestemmes herved følgende:

§ 1.

Bekendtgørelse nr. 539 af 21. december 1942 om midlertidige bestemmelser om levering af brunkul ophæves.

§ 2.

Denne bekendtgørelse træder i kraft straks.

Hvilket herved bringes til almindelig kundskab.

Ministeriet for handel, industri og søfart, den 7. maj 1949.

V. Buhl.

Ejnar Kryger.